

יום ג', כא' באדר ב' תש"ס (28 במרץ)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

כפי שראינו כבר, בימים אלה מציינים אנו את יום פטירתם של כמה מגדולי ישראל בדורות האחרונים. היום – **כא' באדר ב'** – יום פטירתם של:

- (1) **ר' אלימלך מליז'נסק** (תע"ז-תקמ"ו: 1717-1786)
- (2) **ר' יצחק אלחנן ספקטור** מקובנא (תקע"ז-תרנ"ו: 1817-1896)
- (3) **ר' שלמה יוסף זווין** (תרמ"ה-תשל"ח: 1885-1978)

נולד בשנת תע"ז(1717-5477), נפטר היום בשנת תקמ"ו(1786-5546), **רבי אלימלך מליז'נסק**. בצעירותו קיבל על עצמו עול "גלות" וייסר את עצמו בייסורים רבים. בהשפעת אחיו, רבי זושא, נתפס ר' אלימלך לחסידות, נסע למזריטש והיה שם לאחד מראשי החבורה. אחרי פטירת ה"מגיד" ממזריטש, נסע לליז'נסק והחל להפיץ ממנה את אור החסידות בגליציה ובפולין. בהנהגתו קנה לעצמו מקום מרכזי בחסידות עד שהשווהו לבעש"ט (ר' ישראל בעל-שם-טוב). ספרו, "נועם אלימלך", נערץ על אדמו"רים עד כי העידו עליו ש"אין מי ששיגנו כי כולו מדרגות גדולות". ורבי מנדלי מרימנוב, גדול אדמו"רי גליציה, אמר: "רק אחרי טובלי במקווה, בערב שבת, מבין אני משהו ב"נועם אלימלך".

מתוך דבריו בספר זה: =...לכאורה קשה, כיצד מסוגל אדם ללכת ולעשות מצוות באיבריו, בשעה שיום קודם פגם בהם וטימא אותם בחטאים? איך תוכל קדושת המצווה למצוא מקום באותם איברים? מסיבה זו, הורו רבותינו לומר, "לשם ייחוד...טמיר ונעלם בשם כל ישראל" לפני המעשה, כי יש עולם הנקרא "כל ישראל". והעולם ההוא שלם, בלי שום פגם, כי הכללות ישראל הם צדיקים, כמו שכתוב "ועמך כולם צדיקים". ואח"כ, אף שהפרטים חוטאים לפעמים, אבל הכללות הם תמיד קיימים בקדושתם, ואין שטן ואין פגע רע בהם חלילה ותמיד צורתם חקוקה למעלה.

לפיכך, אף אם נכשל האיש המקיים את המצוות, בחטאים ובעוונות המכתימים את נשמתו ופוגמים את איבריו – מכיוון שהוא מצהיר שעושה את המצווה "בשם כל ישראל" ובשם הצדיקים שבהם, באים זכויותיהם של הצדיקים ומטהרים את המצווה שתהיה טהורה ונקייה מכל סיג ופגם, ותהיה ראויה להגיע עד כסא הכבוד.

ומוסיף ה"נועם אלימלך": וכך כתב ה"זרע קודש" – כי, "כשבאים לבקש אותו יתברך שמו בתפילה, ואומרים "לשם ייחוד וכו'...בשם כל ישראל", על-ידי זה תפילתו נשמעת, הגם שאינו צדיק כל כך לילך בדרך התורה תמיד, נחשב לו כאילו קיים". מדוע? משום שכלל ישראל מקיים תמיד את כל התורה, ומה שחיסר זה, השלים זה. ואם האחד חטא בחטא פלוני, בא חבירו הטוב ממנו (בדבר זה) ונשמר מחטא זה ...

הרב ספקטור היה מן הפוסקים החשובים שקמו בדורות האחרונים. בצד גדולתו בתורה, היה מנהיג ציבורי רב-פעלים, ובין היתר, היה מפעילי תנועת **חובבי-ציון**. על-שמו: שכונת "נחלת-יצחק" בתל-אביב.

הרב זווין היה נערץ על-ידי חוגים רבניים מכל השכבות ואף שהיה קרוב ברוחו לחוגים הדתיים-לאומיים משום שהיה תומך נאמן של מדינת ישראל, היה נערץ גם על-ידי החוגים האחרים משום שידעו שמחשבתו היתה ביטוי של תורה והלכה. הרב זווין נתבקש ע"י נשיאה ה-3 של מדינת ישראל, מר זלמן שז"ר, לשמש כמרא דאתרא של בית הנשיא. הוא נודע כעורך ה"אנציקלופדיה התלמודית", אך היה הוא למעשה אנציקלופדיה חיה.

יום נעים (עם תפילת "תן טל ומטר לברכה")!